

ἀπὸ τὰ σκότη τῆς ἀμφιβολίας. Ἡ συνείδησίς μου μοῦ λέγει ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε τὸ καλλίτερον πλάσμα τῆς ζωῆς καὶ ἔμῳς εἶμαι δυστυχισμένος...

— Γιατί; ἠρώτησεν ἡ Ζωή, χωρὶς πονηρίαν.

— Ἡ εὐτυχία! Ἀλλὰ διὰ νὰ τὴν ἀκοιτήσω, πρέπει νὰ συμβιβάσῃς δύο θεμελιώδεις ἀντιφάσεις τῆς ψυχῆς μου: τὸ ἱδικόν μου «θέλω» μὲ τὸ ἱδικόν σου «δὲ φέλλω».

— Θέλε, ὅτι πρέπει νὰ κάμῃς δι' ἐμένα, εἶπεν ἡ Ζωή, μὲ αὐστηρότητα.

— Δὲν θέλω νὰ εἶμαι θυμὰ σου ἀνεφώνησεν ὁ ἄνθρωπος, θέλω νὰ εἶμαι ὁ κύριος τῆς ζωῆς καὶ ἔμῳς εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ κύπτω τὸν αὐχένα κάτω ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν νόμων σου—διατί;

— Ἀλλὰ μίλησέ τῆς ἀπλούστερα, εἶπεν ὁ ἄλλος. ποῦ ἐστέκετο πλησίον τῆς Ζωῆς.

Ὁ πρῶτος ἐξηκολούθησε χωρὶς νὰ δόσῃ προσοχὴν εἰς τὸν σύντροφόν του:

— Θέλω τὴν ἐλευθερίαν νὰ ζῶ σύμφωνα μὲ τὰς ἐπιθυμίας μου, δὲν θέλω νὰ εἶμαι ἀπὸ αἰσθημα τοῦ καθήκοντος οὔτε ἀδελφός οὔτε δοῦλος τοῦ πλησίον μου! καὶ θέλω νὰ εἶμαι ὅτι θὰ θελήσω ἐλευθερά — δοῦλος ἢ ἀδελφός! Δὲν θέλω νὰ εἶμαι εἰς τὴν κοινωνίαν ὁ λίθος, τὸν ὁποῖον ἡ κοινωνία θέτει ὅπου καὶ ὅπως θέλει.

Εἶμαι ἄνθρωπος, εἶμαι τὸ πνεῦμα καὶ ὁ λόγος τῆς ζωῆς, πρέπει νὰ εἶμαι ἐλεύθερος!

— Στάσου, εἶπεν ἡ Ζωή, μ' ἓνα αὐστηρὸν μείδιμα. Λέγεις πολλὰ καὶ ὅτι θὰ πῇς τὸ γνωρίζω ἐκ τῶν προτέρων, θέλεις νὰ εἶσαι ἐλεύθερος: Καλὰ, ἔστω! Πάλαισε ἐναντίον μου, καὶ νίκησέ με καὶ γίνου κύριός μου, καὶ τότε θὰ εἶμαι δοῦλός σου. Ξεύρεις εἶμαι ἀπαθής, καὶ παραδίδομαι πάντοτε εὐκολα εἰς τοὺς νικητάς.... Ἀλλὰ πρέπει νὰ νικήσῃς. Εἶσαι ἱκανὸς νὰ παλαίσῃς ἐναντίον μου διὰ τὴν ἐλευθερίαν σου; Λέγε. Ἐγὼ εἰς ἀρκετὸν βαθμὸν τὴν δύναμιν, τῆς νίκης καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς δυνάμεις σου;

Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀπήντησε μὲ λύπην:

— Μὲ παρεκίνησες εἰς πάλιν μ' ἐμὲ τὸν ἴδιον, ἔκαμες τὸ λογικόν μου ὅξυ σὰν ξίφος, καὶ εἰσεχώρησε βαθεῖα εἰς τὴν ψυχὴν μου καὶ τὴν ἐκοίφην εἰς δύο....

— Ἀλλὰ μίλησέ τῆς αὐστηρότερα, παρετήρησεν ὁ ἄλλος, μὴ παραπονήσῃ!

Λέγε: ἀπαιτεῖς ἡ ζητεῖς ἐλεημοσύνην, ὅταν μιλεῖς διὰ τὴν εὐτυχίαν;

— Ζητῶ...εἶπεν ὁ ἄνθρωπος ὥσάν ἡχώ.

— Ζητεῖς μὲ ἀδιαντροπίαν, εἶπεν ἡ Ζωή ὅπως ὁ ἐπαίτης, ποῦ συνήθισε νὰ ἐπαίτῃ. Ἀλλὰ, κακόμοιρε, ὀφείλω νὰ σὲ μάθω ὅτι ἡ Ζωὴ δὲν δίδει ἐλεημοσύνην εἰς ἀνθρώπους.... Καὶ ἄκουσε καὶ τοῦτο. Ὁ ἐλεύθερος δὲν ζητῇ τὰ δῶρά μου, τὰ πέρνει μόνος του... Καὶ σὺ, εἶσαι μόνον δοῦλος τῶν ἐπιθυμιῶν σου, τίποτε περισσότερον. Ἐλεύθερος εἶνε μόνον ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου ἡ καρδιά ἔχει τὴν δύναμιν νὰ παραιτήσῃ ἑλὼς τὰς ἐπιθυμίας διὰ νὰ ἀφοσιωθῇ ὁλόκληρος εἰς μίαν καὶ μόνην. Ἐκατάλαβες; Πήγαινε!

— Ἐνόησε.... καὶ ἐξηπλώθη σὰν σκύλος εἰς τὰ πό-

δια τῆς Ζωῆς διὰ νὰ συλλέγῃ τὰ λείψανα τοῦ δείπνου τῆς.

Τότε τὰ ἄχρσα μάτια τῆς αὐστηρᾶς Ζωῆς ἐκύταξαν κατὰ πρόσωπον τὸν ἄλλον ἄνθρωπον... Εἰς τὴν μορφὴν του διέκρινεν τραχύτητα ἀλλὰ καὶ καλωσύνην.

— Τί ζητεῖς;

— Δὲν ζητῶ, ἀπαιτῶ.

— Τί;

— Ποῦ εἶνε ἡ δικαιοσύνη; Δόσε μοῦ τὴν. Ὅλα τὰ ἄλλα θὰ τὰ πάρω ἔπειτα μόνος μου! Ἐπερίμενε τόσον καιρὸν, ἐπερίμενε μὲ ἐπιμονήν, ἐξοῦσα ἀπὸ τοὺς κόπους μου, χωρὶς ἀνάπαυσιν, χωρὶς φῶς... — ἐπερίμενε — ἀλλ' ἄρκετά! εἶνε καιρὸς νὰ ζήσω! Ποῦ εἶνε ἡ δικαιοσύνη;

Καὶ ἡ Ζωὴ τοῦ ἀπήντησε, ἀπαθής: Πάρε τὴν!

ΤΟ ΣΥΣΣΕΙΤΙΟΝ

ΤΟΥ ΑΒΕΡΩΦΕΙΟΥ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ

Ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος μινὸς λειτουργεῖ ἐν τῇ Ἀβερῳφείᾳ Παρθενάγωγείῳ συσσίτιον μαθητῶν. Εἰς τοῦτο εὐρίσκουσιν ἀντὶ μικροῦ τιμήματος πινάκιον θερμοῦ φαγητοῦ καὶ αἱ πάντως ἄποροι μαθηταὶ καὶ ἐκεῖναι τῶν ὁποίων αἱ μητέρες, ἐνεκα ἐργασίας δημευοῦσιν ἐκτὸς τοῦ οἴκου καὶ δὲν ἔχουσι καιρὸν νὰ παρσκευάσωσι φαγητὸν διὰ τὰ κοράσια των, καὶ ὅσαι δὲν ἔχουσιν ὑπηρετίας διὰ νὰ φέρωσιν εἰς αὐτάς θερμὸν φαγητὸν, ἀλλ' ἀναγκάζονται ἐν ξηροφαγίᾳ νὰ διέλθωσι τὴν μεσημβρίαν. Καὶ αἱ μὲν καὶ αἱ δὲ εὐρίσκουσι φαγητὸν θερμὸν, τακτικὸν καὶ ρωστικόν.

Ἡ ἰδέα αὕτη τῆς ἰδρύσεως τοῦ συσσιτίου ὀφείλεται εἰς τὴν πολλοχῶς καὶ ποικιλοτρόπως ὑπὲρ τῶν μαθητῶν μεριμνῶσαν Διευθύντριαν Καν Ὑπατίαν Στάματι ἡ δὲ ἐκτελεστὴς καὶ λειτουργεῖα εἰς τὰ φιλόανθρωπα αἰσθήματα τῆς μεγάλης καρδίας τῆς Κας Βιργινίας Μπενάκη τῆς συζύγου τοῦ τετιμημένου Προέδρου τῆς Κοινότητος. Καὶ κατὰ πόσον ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι λαμπρά καὶ θεάρεστος καὶ εὐεργετικὴ εἰς τὰ σπουδάζοντα κοράσια καὶ εὐγένει εἰς τὴν σπουδάζουσαν νεότητά πάντες ἀναγνωρίζουσιν ἰδίᾳ δὲ οἱ μετὰ τῶν μαθητῶν τὴν ἀναστροφὴν ποιοῦμενοι δύνανται καλῶς νὰ ἐννοήσωσι καὶ εἰς τὸ ὕψος νὰ ἀνέλθωσι. Διότι δὲν πρέπει νὰ ἐξετασθῇ αὕτη μονομερῶς καὶ ὑπὸ τὸ πρίσμα τῆς φιλανθρωπίας νὰ παρατηρηθῇ ἀλλὰ δέον νὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ τὸν φακὸν τῆς εὐεργεσίας καὶ τῆς ἐπιδράσεως αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ἐν γένει.

Ἐὰν τῶντι ἀληθεύῃ ὅτι ψυχὴ ὑγιὴς ἐνοικεῖ ἐν σώματι ὑγιεῖ πολλῶ μάλλον θὰ ἀληθεύῃ καὶ τὸ ψυχὴ ὑγιὴς ἐν σώματι εὐρώσῃ καὶ ρωμαλεῖ. Πῶς δύναται

νά θεμελιωθῇ ἡ ἀγωγή καὶ νά προκύψῃ καρποφόρος ἡ διδασκαλία ὅταν τὸ σῶμα τοῦ παιδὸς εἶναι ἀκατάλληλον καὶ ἀνίκανον διὰ νά δεχθῇ τοσοῦτον ἔαρος; Πῶς εἶναι δυνατόν νά προσέχῃ εἰς τὴν διδασκαλίαν ὁ μαθητὴς ὅταν ὁ στόμαχος αὐτοῦ κραυγάζῃ ἰσχυρότερον τοῦ διδάσκοντος; πῶς τὸ πνεῦμα θά εἶναι πρόθυμον ἀφοῦ ἡ σὰρξ ἀσθενεῖ;

Διὰ τῆς θερμῆς λοιπὸν καὶ ὑγιεινῆς τροφῆς ὅχι μόνον τὸ σῶμα τῶν μαθητῶν ἀνακτᾷ τὰς ἐκ τῆς μελέτης καὶ ἐντάσεως τῆς προσοχῆς ἀπολεσθείσας δυνάμεις ἀλλὰ καὶ ζωηρότερον ἐγκύπτει εἰς τὴν σπουδὴν καὶ ἡ ἀμέλεια οὕτω καταπολεμεῖται ἀφοῦ κατὰ τὸν Ἰατρὸν Fleury καὶ αὕτη εἶναι ἀποτέλεσμα βραδείας καὶ κακῆς θρέψεως. (Hygiène de l'Ecolier σελ. 66).

Οἱ διάφοροι παιδαγωγοὶ καὶ ὑγεινολόγοι ἀφοῦ κατὰ πρῶτον ἐφρόντισαν περὶ τῆς κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς ἐγκαταστάσεως τῶν σχολείων ἐστρεψάν τὴν προσοχὴν αὐτῶν καὶ πρὸς τὴν φυσικὴν ὑγιεινὴν τῶν μαθητῶν. Καὶ διὰ μὲν τῆς καλῆς ἐγκαταστάσεως κατεπολέμησαν τὰς διαφόρους ἀσθενείας, αἱ ὁποῖαι ἀναπτύσσονται ὡς ἐκ τῆς ἐλαττωματικῆς ἐγκαταστάσεως τῶν μαθητῶν ἐν ταῖς αἰθούσαις τῶν παραδόσεων ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ φωτισμοῦ, ἀερισμοῦ, θερμάνσεως εἰς τὰς ψυχρὰς χώρας, κατασκευῆς τῶν θρανίων κ.τ.λ. ἦτο τὴν μυωπίαν, τὴν σκολίωσιν, τὴν κεφαλαλγίαν καὶ ἐπίσταξιν, τὴν φθίσιν κ.ά. Διὰ δὲ τὴν φυσικὴν ὑγιεινὴν τῶν μαθητῶν ἐφρόντισαν νά ἐγκαταστήσωσιν εἰς τὰ διάφορα σχολεῖα τὰ σχολικὰ ἐπιτηδόρια (cautius scolares) εἰς τὰ ὁποῖα, οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριάς προμηθεύονται ἀντὶ μικροῦ τιμήματος κυμαίνοντι ἀπὸ 10 λεπτῶν μέχρι 30, θερμὴν καὶ συστατικὴν τροφήν. Τοιαῦτα σχολικὰ ἐπιτηδόρια λειτουργοῦσιν ἀπὸ τοῦ 1881 ἐν ταῖς δημοτικαῖς σχολαῖς τῆς πόλεως τῶν Παρισίων, ἀπὸ δὲ τοῦ 1889 διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ μαθήματος τῆς μαγειρικῆς εἰς τὰ παρθεναγωγεῖα τῆς Στοκχόλμης ἐπιτυγχάνεται ἡ διανομὴ τροφῆς εἰς τοὺς ἀπόρους μαθητὰς καὶ μαθητριάς.

Ὅσον εὐεργετικὴ εἶναι ἡ πρόνοια αὕτη τῆς πολιτείας ἐπὶ τῆς τροφῆς τῶν μαθητῶν τοσοῦτον περισσότερο ἐπιβάλλεται ἡ ἀνάγκη τῆς παροχῆς ὑγιεινῆς καὶ θρεπτικῆς τροφῆς εἰς τὰ κοράσια ἰδίᾳ, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ βίου αὐτῶν στιγμὴν προσβάλλονται ὑπὸ χλωρώσεως τρεφόμενα κακῶς.

Ὡς ἐκ τούτου δὲν δυνάμεθα ἢ νά συγχαρῶμεν τὴν δυάδα ταύτην τῶν φιλογενεστάτων κυριῶν, αἱ ὁποῖαι συνελθοῦν καὶ ἐξετέλεσαν τὴν εὐεργετικωτάτην ταύτην ἰδέαν τοῦ συσσιτίου.

Μετ' ἰσῆς χαρᾶς ἡ «Νέα Ζωή» θα χαιρετίσῃ καὶ τὴν μελετωμένην ἐγκατάστασιν τοῦ συσσιτίου καὶ παρὰ τοῖς ἄρρεσιν ὡς καὶ τὰ διάφορα ἔργα τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὴν πνευματικὴν καὶ φυσικὴν ἀνάπτυξιν τῆς μαθητιώσεως νεολαίας.

NEA ZΩH

ΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΤΕΧΝΑΙ

Μία κριτικὴ ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ Μαρτζώκη.

Εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα τεύχη τοῦ Γαλλικοῦ φιλολογικοῦ περιοδικοῦ «Mercure de France» ὁ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Δημήτριος Ἀστεριώτης» Γάλλος διαπρεπὴς κριτικὸς κ. Phileas Lebesgue ἐδημοσίευσεν μίαν κριτικὴν εὐμενῆ διὰ τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου ποιητοῦ καὶ συνεργάτου τῆς «Νέας Ζωῆς» κ. Στεφάνου Μαρτζώκη.

Ἀπὸ τὴν κριτικὴν αὐτὴν μεταφράζομεν ὁλίγας μόνον περικοπὰς ἐπειδὴ μᾶς λείπει ὁ χρόρος, ἂν καὶ θὰ ἤξιζε νά μεταφρασθῇ ὁλόκληρον.

«..... Δὲν εἶνε ἀνεξάντλητος μόνον ἡ φαντασία του. ὅπως τὸ μαρτυροῦν τὰ Σοννέτα του, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἡ καρδιά του εἶνε παγκόσμιος. «Ἡ ψυχὴ του» ὅπως εἶπε δι' αὐτὸν ἓνας συμπολίτης του Ζακύνθιος, «διψᾷ ἀληθινὰ, τὸ νέκταρ τοῦ Ὀλύμπου» καὶ, ὅπως στεφανόνει τὴν ἀλήθειαν, οὕτω κατακεραυνώνει τὴν ἀσχημίαν. Ὁ Μαρτζώκης εἶνε περισσότερον μουσικὸς παρὰ ζωγράφος παρ' ὅλην τὴν λατρείαν πρὸς τὴν φῶρμαν καὶ τὰ θαυμάσια εὐρήματα, ὅπως εἶνε τὸ κατωτέρω :

Ψιλό, ψιλό πέφτει τὸ χιόνι ὁλόγυρα

Τὸ χόρτο ἀργά σκεπάζοντας·

Τὰ χιονισμένα δέντρα, ὦ Ἄννα, μοιάζουνε

Μὲ ἀμυγδαλιὰς ποῦ ἀνθίζουνε.

Ὁ ποιητὴς ἔχει περισσότερα ἀπὸ κάθε ἄλλον πλουτισμὸν μὲ νέους ρυθμοὺς τὴν ἑλληνικὴν ποίησιν καὶ τὰ πλεῖστα ἀπὸ τὰ Ἰταλικά μέτρα ἔχουν ὑπ' αὐτοῦ πολὺ ἐπιτυχῶς ἐξελληνισθῇ. Παρ' ὅλην τὴν λυρικήν του ἀριστοτεχνίαν ὅπου ὑπάρχει ἓνα εἰλικρινὲς καὶ ἀληθινὸν πάντοτε αἶσθημα, παρ' ὅλην τὴν ἀπλότητα ποῦ γράφει, ἀπὸ τῆς ὁποίας πᾶν περιττὸν ἐπίθετον ἀποδιώκει διὰ τῆς χαριτωμένης συντομίας, παρὰ τοὺς «Βαρβάρους στίχους» οἱ ὁποῖοι μαζὺ μὲ τὸν «Υμνον στὸν Ἀπόλλωνα», τὸ «Ὅραμα τοῦ Δάντε» τὸ «Κύκνειον ᾄσμα τοῦ Λεοπάρδου», τὸ «Ὁνειρο τοῦ Βύρωνος» καὶ τὸ «Ἀρχαῖο εἰδύλλιον» εἶνε ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα προϊόντα τῆς συγχρόνου φιλολογικῆς ἑλλάδος καὶ τὰ ὁποῖα βεβαίως θὰ ὑπέγραφεν ἓνας Sully—Prudhomme, ὁ ποιητὴς μας, ὁ ὁποῖος θὰ ἔχη δικαίωμα ἐπὶ τοῦ θαυμασμοῦ μᾶς ὅλης γενεᾶς καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα τῆς ἐμπνεύσεως δὲν ἠλαττώθη καθόλου, —καὶ τοῦτο μαρτυροῦν τὰ «Νέα τοῦ ποιήματα» ποτισμένα μερικὰ μέρη μὲ δάκρυα μισοσφουγγισμένα,—